

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2018-217 (mr. B.F. Keulen, voorzitter en mr. D.G. Rosenquist, secretaris)

Klacht ontvangen op : 17 november 2017
Ingediend door : Consument
Tegen : SRLEV N.V., gevestigd te Alkmaar, verder te noemen Verzekeraar
Datum uitspraak : 4 april 2018
Aard uitspraak : Bindend advies

Samenvatting

Consument klaagt dat verzekeraar heeft meegewerkt aan het afkoopverzoek van haar (inmiddels) overleden echtgenoot. De Commissie verklaart de klacht ongegrond en wijst de vordering af. Haar echtgenoot was (enig) verzekeringnemer en had in die hoedanigheid het recht de verzekeringen af te kopen. Daarvoor was geen toestemming van Consument nodig.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken, inclusief bijlagen:

- het door Consument (digitaal) ingediende klachtformulier;
- het verweerschrift van Verzekeraar; en
- de repliek.

De Commissie stelt vast dat partijen hebben gekozen voor bindend advies.

De Commissie stelt vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak kan daarom op grond van de stukken worden beslist.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

- 2.1 De echtgenoot van Consument, de heer [Naam echtgenoot Consument], had sinds 2002 een gemengde verzekering bij Verzekeraar. De verzekering met polisnummer [nummer 1] voorzag in een uitkering bij leven op de einddatum of bij overlijden voor de einddatum. Het kapitaal bij overlijden stond op basis van de overeenkomst vast (EUR 61.261), het kapitaal bij leven niet (“de tegenwaarde van de op dat moment aan deze verzekering toegewezen eenheden”). De heer [Naam echtgenoot Consument] was zowel (enig) verzekeringnemer als (enige) verzekerde op deze overeenkomst. De verzekering was voorzien van een standaardbegunstigingsclausule.

2.2 In de Productleeswijzer behorende bij de verzekeringsovereenkomst was het volgende vermeld over afkoop:

Als voortzetting van de verzekering niet meer is gewenst en het géén pensioen betreft, kan de verzekering ook worden beëindigd (afkoop).

2.3 Op deze verzekering waren onder meer de ‘Algemene Voorwaarden van Verzekering op basis van universal life U.L. 1.6’ van toepassing. Daarin is – voor zover relevant – vermeld:

Afkoop

Artikel 9

1. De verzekeringnemer heeft gedurende het leven van de verzekerde het recht de verzekering te doen afkopen, zo deze afkoopbaar is en afkoopwaarde heeft.
2. Als de verzekering voortijdig wordt beëindigd, vindt de afkoop plaats op basis van de meest recente waarde, te bepalen volgens de bij de polis gevoegde reglementen en aanhangsels die van toepassing zijn. De datum van afkoop kan niet liggen voor de tweede werkdag nadat het schriftelijk verzoek tot afkoop van verzekeringnemer door AXA Leven N.V. is ontvangen.

2.4 Verzekeraar heeft de heer [Naam echtgenoot Consument], kennelijk op diens verzoek, bij brief van 7 februari 2014 een afkoopofferte verstrekt. Op 14 februari 2014 heeft de heer [Naam echtgenoot Consument] een afkoopformulier ingevuld en ondertekend. Dit verzoek is op 17 februari 2014 door Verzekeraar ontvangen. Verzekeraar heeft naar aanleiding daarvan bij brief van 21 februari 2014 laten weten schriftelijk akkoord nodig te hebben van de hypotheekverstrekker, OHRA Hypotheken.

2.5 Bij brief van 3 maart 2014 heeft de hypotheekverstrekker aan Verzekeraar laten weten afstand te doen van de rechten die uit de verpanding voortvloeien, omdat de verpanding niet meer noodzakelijk was. Verzekeraar heeft vervolgens een afkoopwaarde van EUR 35.932,52 aan de heer [Naam echtgenoot Consument] uitgekeerd.

2.6 Op 14 oktober 2015 is de heer [Naam echtgenoot Consument] overleden. Naar aanleiding daarvan heeft Consument Verzekeraar verzocht om uitkering onder de verzekering met polisnummer [nummer 1]. Verzekeraar heeft dit bij brief van 26 november 2015 geweigerd in verband de afkoop op 3 maart 2014 door de heer [Naam echtgenoot Consument]. Verzekeraar heeft een kopie van het afkoopformulier aan Consument toegezonden.

2.7 Partijen zijn in 2017 in discussie geraakt over de vraag of Verzekeraar gehoor had mogen geven aan het afkoopverzoek van de heer [Naam echtgenoot Consument] of toestemming van Consument nodig had om tot uitvoering van het verzoek over te gaan. Partijen zijn er niet in geslaagd tot een vergelijk te komen.

Consument heeft op 17 november 2017 een klacht ingediend bij het Kifid.

3. Vordering, klacht en verweer

Klacht, grondslag en vordering

- 3.1 Consument klaagt dat Verzekeraar heeft toegestaan dat de verzekeringen van de heer [Naam echtgenoot Consument] zijn afgekocht, zonder dat Consument daarvoor toestemming heeft verleend. Dit had Verzekeraar volgens Consument niet mogen doen.
- 3.2 Consument benadrukt dat de verzekeringsovereenkomst onderdeel uitmaakte van de gemeenschap van goederen tussen haar en de heer [Naam echtgenoot Consument] en stelt dat zowel de heer [Naam echtgenoot Consument] als zijzelf gelijkelijk bevoegd waren alles binnen die gemeenschap te beheren. De heer [Naam echtgenoot Consument] had op grond van artikel 1:88 lid 1 sub c van het Burgerlijk Wetboek (BW) Consument als mede-eigenaar van de bezittingen en medeschuldenaar voor de hypothecaire lening toestemming moeten vragen. Dat heeft hij niet gedaan. Op grond van artikel 1:89 BW is de afkoop daarom vernietigbaar. Met inachtneming van het voorgaande vordert Consument dat Verzekeraar haar een bedrag van EUR 102.721 vergoedt.

Verweer

- 3.3 Verzekeraar stelt in reactie op de klacht van Consument:
- de heer [Naam echtgenoot Consument] heeft een verzoek tot afkoop ingediend.
 - de verpanding van de verzekering is vervallen; de heer [Naam echtgenoot Consument] had zodoende toestemming de verzekering af te kopen.
 - zij heeft de afkoopwaarde van EUR 35.932,52 aan de heer [Naam echtgenoot Consument] uitgekeerd, waarmee de verzekeringsdekking is vervallen.
 - er bestaat geen aanleiding voor herstel van de verzekering, nu Verzekeraar rechtmatig aan het afkoopverzoek heeft voldaan en bevrijdend aan de heer [Naam echtgenoot Consument] heeft betaald.
 - de heer [Naam echtgenoot Consument] was op de verzekering de enige verzekeringnemer. Consument was niet (mede)verzekeringnemer. De heer [Naam echtgenoot Consument] was de eigenaar van het contract. Dat Consument in gemeenschap van goederen met de heer [Naam echtgenoot Consument] was gehuwd maakt dit niet anders.
 - toestemming van Consument voor afkoop van de verzekering was niet noodzakelijk. Een dergelijke toestemming kan niet worden afgeleid uit artikel 1:88 BW. De afkoop van de verzekering wordt niet genoemd als rechtshandeling, waarvoor toestemming van de andere echtgenoot nodig is.
 - De heer [Naam echtgenoot Consument] was, volgens artikel 1:90 BW, bevoegd tot het bestuur van zijn eigen goed en was dan ook zelfstandig bevoegd de verzekering af te kopen. Verzekeraar behoefde geen toestemming van Consument te vragen.
- 3.4 Verzekeraar benadrukt dat het door Consument gevorderde bedrag van EUR 102.721 hoe dan ook niet juist is, nu het verzekerd kapitaal bij overlijden EUR 61.261 bedroeg en derhalve hoe dan ook geen recht bestaat op een hoger bedrag dan het verzekerd kapitaal.

4. Beoordeling

- 4.1. Consument klaagt dat Verzekeraar ten onrechte medewerking heeft verleend aan afkoop van de verzekering door de verzekeringnemer (de heer [Naam echtgenoot Consument]), terwijl haar toestemming ontbrak. Verzekeraar bestrijdt dat die toestemming voor de afkoop nodig was. De Commissie velt hierover een oordeel.
- 4.2. De Commissie buigt zich in het hiernavolgende uitsluitend over de klacht van Consument tegen Verzekeraar (SRLEV N.V.) betreffende de verzekering met polisnummer [nummer I]. Eventuele klachten tegen andere verzekeraars of betreffende andere producten zijn niet in deze procedure betrokken.
- 4.3. De verzekeringnemer is de contractspartij van de verzekeraar. Op grond van de wet en de verzekeringsovereenkomst bestaan diverse wederzijdse rechten en plichten voor beide contractspartijen.
- 4.4. Een recht dat een verzekeringnemer in beginsel heeft, is het recht de verzekering door opzegging te beëindigen en, mits de verzekering afkoopwaarde heeft, te vorderen dat de verzekeraar de verzekering afkoopt. Dit recht heeft de verzekeringnemer op basis van de verzekeringsvoorwaarden of op grond van de wet (artikel 7:978 BW).
- 4.5. De verzekering gaf de verzekeringnemer in artikel 9 van de 'Algemene Voorwaarden van Verzekering op basis van universal life U.L. 1.6' de mogelijkheid de verzekeringsovereenkomst te beëindigen door afkoop.

De heer [Naam echtgenoot Consument] had als verzekeringnemer op grond van de verzekeringsovereenkomst of wettelijke bepalingen omtrent afkoop en begunstiging niet de toestemming voor de afkoop nodig van Consument. In verband met het vervallen van het pandrecht op de verzekering, behoeft de heer [Naam echtgenoot Consument] ook geen toestemming van de hypothecaire geldverstrekker.

- 4.6. In tegenstelling tot hetgeen Consument stelt had de heer [Naam echtgenoot Consument] ook haar toestemming niet nodig op grond van artikel 1:88 lid 1 sub c BW. In dit artikel is bepaald:

Een echtgenoot behoeft de toestemming van de andere echtgenoot voor de volgende rechtshandelingen:
c. overeenkomsten die ertoe strekken dat hij [...] zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt [...].

Van een dergelijke situatie is in het onderhavige geval geen sprake. Door de afkoop van de verzekering verbond de heer [Naam echtgenoot Consument] zich immers niet als schuldenaar. Voor vernietiging op basis van artikel 1:89 lid 1 BW is dan ook geen grond.

- 4.7. Consument heeft zicht voorts op het standpunt gesteld dat de verzekering deel uitmaakte van de gemeenschap van goederen van haar en de heer [Naam echtgenoot Consument] en stelt dat zij uit dien hoofde gelijkelijk bevoegd waren tot het beheer en bestuur van de verzekering.

Ingevolge artikel 1:90 lid 1 en 2 BW is een echtgenoot bevoegd tot het bestuur van zijn eigen goederen en tot het bestuur van goederen van een gemeenschap. Tot die bevoegdheid behoort ook het recht om te beschikken en beheren en tot de uitoefening van feitelijke handelingen. Op grond van artikel 1:97 lid 1 BW staat een goed dat op naam van een echtgenoot staat onder diens eigen bestuur. Ingevolge deze artikelen is geen toestemming van de andere echtgenoot vereist voor het bestuur van goederen van een gemeenschap.

Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de heer [Naam echtgenoot Consument] vrijelijk zijn bevoegdheden in het kader van de verzekeringsovereenkomst kon uitoefenen, zeker nu deze verzekeringsovereenkomst op zijn naam stond. Er was dan ook geen aanleiding voor Verzekeraar anders te handelen dan hij heeft gedaan. Verzekeraar kon aan de afkoop van de verzekeringsovereenkomst meewerken, zonder te verlangen dat de heer [Naam echtgenoot Consument] een bewijs van toestemming van Consument moest overleggen.

- 4.8. De Commissie concludeert dat Verzekeraar terecht medewerking heeft verleend aan het verzoek tot afkoop van de verzekeringnemer (de heer [Naam echtgenoot Consument]). Hiervoor was geen toestemming nodig van Consument. De klacht van Consument is dan ook ongegrond.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/consumenten/hoe-wordt-uw-klacht-behandeld.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.